

Вплив регіональної політики на розвиток господарського комплексу

С.М. ГАЙДЕНКО

*Харківська національна академія міського господарства
61002 Україна, м. Харків, вул. Революція, 12
alanse@mail.ru*

Комплексний розвиток господарства економічних районів, передбачає сполучення галузей ринкової спеціалізації, які мають загальноукраїнське значення, галузей виробництва, які задовольняють потреби населення, а також потреби провідних галузей та галузей інфраструктури.

Комплексність розвитку господарства регіону представляє зміцнення економічних зв'язків між галузями ринкової спеціалізації, галузями, які доповнюють територіальний комплекс і сферою послуг.

Кожний економічний район (регіон) має свій особливий природно-ресурсний потенціал, своєрідні економічні та соціальні умови, які визначають його економічний профіль. Економічний район являє собою господарський комплекс, цілісну територіальну господарську систему, де провідна роль повинна належати ринковій спеціалізації.

В Україні вже на стартовому рівні становлення та розвитку ринкових відносин сформувалася система територіально-виробничих комплексів різних рангів і типів. Іде процес постійного розвитку єдиного господарського комплексу на основі міжгалузевих комплексів (хімічного, лісового та ін.), а також районних і обласних комплексів.

Галузева структура загальноукраїнського комплексу пов'язана з територіальною структурою комплексів різних рангів. Основне місце належить районним комплексам, які являють собою раціональне сполучення ефективних галузей ринкової спеціалізації з галузями, які доповнюють територіальний комплекс, а також виробничою та соціальною інфраструктурою (транспорт, зв'язок, житловий фонд, підприємства сфери послуг і ін.).

Економічна політика здійснюється заради вирішення проблем, які перешкоджають досягненню поставлених цілей розвитку

господарського комплексу та забезпечення економічного благополуччя регіону або країни в цілому, то сутність регіональної політики полягає у відношенні до управління регіональним розвитком для досягнення загальнонаціональної мети.

Здійснюючи економічну політику уряд країни зобов'язаний чітко та обґрунтовано сформулювати цілі соціально-економічного розвитку, поставити завдання перед суб'єктами підвідомчих територій, інвестувати державні програми та проекти, забезпечити контроль за виконанням законодавчих актів, правових норм.

Регіональна політика має величезний вплив на розвиток господарського комплексу регіону (території) шляхом реалізації цілей та завдань держави, тобто здійснюючи економічну, соціальну, економічну, соціальну, демографічну, екологічну та науково-технічну політику. При цьому регіональна політика впливає на розвиток господарського комплексу регіону шляхом: прогнозування, програмування та регіонального планування.

Регіональна політика розробляє заходи щодо компенсації регіональних відмінностей комплексних господарств регіонів це - спеціальні субсидії, пільгові кредити, стимули для розширення інвестиційної активності у відсталих регіонах. Завдяки їм, відсталі регіони починають прогресувати у своєму розвитку, тоді як колишні лідери можуть втрачати свої економічні позиції. Отже, даний процес динамічний, він вимагає постійної уваги до себе з боку держави. Якщо цього не робити, то депресивні регіони зовсім зупиняться у своєму розвитку.

Загальнодержавний або національний ринок може успішно розвиватися тільки у тому випадку, якщо будуть створені або ефективно розвиватися ринки районного та обласного рівнів. Адже процеси обміну виходять за рамки окремих регіонів тільки тоді коли поглиблюються процеси територіального поділу праці. В Україні вони значною мірою задані існуючим розміщенням продуктивних сил, яке формувалося на директивних, а не економічних принципах. Тому ринкові механізми будуть спрацьовувати в тих регіонах, де буде розвиватися економіка, яка опирається на внутрішні ресурси та можливості.

На основі концепції регіонального розвитку - сукупності поглядів на шляхи вирішення соціально-економічних проблем, досягнення цілей та завдань розвитку в перспективі, виробляється стратегія та постановка завдань розвитку регіону.

Фінансові механізми реалізації стратегії представляють систему практичних заходів щодо оптимізації бюджетного процесу в регіоні та залученню інвестиційних ресурсів для ефективного вирішення завдань розвитку господарського комплексу регіону.

Управління та оцінка реалізації стратегії забезпечуються на основі використання специфічних форм і методів регулювання регіональних процесів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей та завдань розвитку регіону.

Реалізація регіональної політики передбачає розробку відповідних документів, покликаних визначити основні напрямки соціально-економічного розвитку території. До числа таких відносять короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий прогнози, окремі цільові програми з найбільш актуальних проблем. Ці документи не носять директивного втручання, а відображають лише систематизоване подання про ймовірний стан економіки регіону в перспективі. Такий погляд у майбутнє дозволяє припустити характер і масштаби можливих проблем та завчасно підготуватися до їхнього вирішення.